

**Bruxelles, 4 septembrie 2025
(OR. en)**

**12461/25
ADD 1**

**Dosar interinstituțional:
2025/0810 (NLE)**

**COLAC 138
POLCOM 222
SERVICES 54
FDI 49**

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	3 septembrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Subiect:	ANEXE la Propunerea de DECIZIE A CONSILIULUI privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Acordului de parteneriat strategic în materie de politică, economie și cooperare dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Statele Unite Mexicane, pe de altă parte

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 810 annex.

Anexă: COM(2025) 810 annex

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.9.2025
COM(2025) 810 final

ANNEX 1 – PART 1/4

ANEXE

la

Propunerea de DECIZIE A CONSILIULUI

privind încheierea, în numele Uniunii Europene, a Acordului de parteneriat strategic în materie de politică, economie și cooperare dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Statele Unite Mexicane, pe de altă parte

ACORD DE PARTENERIAT STRATEGIC
ÎN MATERIE DE POLITICĂ, ECONOMIE ȘI COOPERARE
ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ
ȘI STATELE MEMBRE ALE ACESTEIA, PE DE O PARTE,
ȘI STATELE UNITE MEXICANE, PE DE ALTĂ PARTE

PREAMBUL

REGATUL BELGIEI,

REPUBLICA BULGARIA,

REPUBLICA CEHĂ,

REGATUL DANEMARCEI,

REPUBLICA FEDERALĂ GERMANIA,

REPUBLICA ESTONIA,

IRLANDA,

REPUBLICA ELENĂ,

REGATUL SPANIEI,

REPUBLICA FRANCEZĂ,

REPUBLICA CROAȚIA,

REPUBLICA ITALIANĂ,

REPUBLICA CIPRU,

REPUBLICA LETONIA,

REPUBLICA LITUANIA,

MARELE DUCAT AL LUXEMBURGULUI,

UNGARIA,

REPUBLICA MALTA,

REGATUL ȚĂRILOR DE JOS,

REPUBLICA AUSTRIA,

REPUBLICA POLONĂ,

REPUBLICA PORTUGHEZĂ,

ROMÂNIA,

REPUBLICA SLOVENIA,

REPUBLICA SLOVACĂ,

REPUBLICA FINLANDA,

REGATUL SUEDEI,

părți contractante la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea
Uniunii Europene, denumite în continuare „statele membre”,

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea” sau „UE”,

pe de o parte, și

Statele Unite Mexicane, denumite în continuare „Mexic”,

pe de altă parte,

în continuare denumite împreună „părțile”,

AVÂND ÎN VEDERE legăturile culturale, politice și economice puternice care le unesc;

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul față de principiile democratice, statul de drept, drepturile omului și libertățile fundamentale și față de combaterea proliferării armelor de distrugere în masă, care constituie baza parteneriatului și a cooperării lor;

CONȘTIENȚE de contribuția semnificativă la consolidarea acestor legături, adusă de Acordul de parteneriat economic, de coordonare politică și de cooperare dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Statele Unite Mexicane, pe de altă parte, semnat la Bruxelles la 8 decembrie 1997;

AVÂND ÎN VEDERE angajamentul lor comun exprimat în Declarația de la Santiago din 27 ianuarie 2013 de a moderniza și a înlocui actualul Acord de parteneriat economic, de coordonare politică și de cooperare pentru a reflecta noile realități politice și economice și progresele înregistrate în parteneriatul lor strategic;

AVÂND ÎN VEDERE că Acordul interimar privind comerțul dintre Uniunea Europeană și Statele Unite Mexicane (denumit în continuare „Acordul interimar UE-Mexic privind comerțul”), de instituire a unei zone de liber schimb între UE și Mexic, a fost semnat la [X];

SUBLINIIND caracterul cuprinzător al relației lor și importanța asigurării unui cadru coerent pentru promovarea în continuare a acesteia;

AFIRMÂNDU-ȘI statutul de parteneri strategici și hotărârea de a-și consolida și aprofunda în continuare parteneriatul, precum și cooperarea și dialogul la nivel internațional în vederea promovării intereselor și valorilor comune;

AFIRMÂNDU-ȘI angajamentul de a consolida cooperarea cu privire la chestiuni bilaterale, regionale, biregionale și internaționale de interes comun;

RECUNOSCÂND importanța unui sistem multilateral puternic și eficace, bazat pe dreptul internațional, pentru menținerea păcii, prevenirea conflictelor și consolidarea securității internaționale, precum și pentru abordarea provocărilor comune;

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul de a-și extinde și diversifica relațiile comerciale în conformitate cu Acordul de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului (denumit în continuare „Acordul OMC”) și cu obiectivele și dispozițiile specifice prevăzute în partea III din prezentul acord;

CONVINSE că prezentul acord va crea un climat favorabil dezvoltării relațiilor economice durabile dintre ele, în special în ceea ce privește comerțul și investițiile, care sunt esențiale pentru realizarea dezvoltării economice și sociale și a inovării și modernizării tehnologice;

RECUNOSCÂND că dispozițiile prezentului acord protejează investițiile și investitorii și sunt destinate să stimuleze activitatea de afaceri reciproc avantajoasă, fără a submina dreptul părților de reglementare în interesul public pe teritoriul lor;

SALUTÂND Rezoluția 70/1, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 25 septembrie 2015, care conține documentul final „Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă” (denumită în continuare „Agenda 2030”), Acordul de la Paris în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, încheiat la Paris la 12 decembrie 2015 (denumit în continuare „Acordul de la Paris”), precum și Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre pentru perioada 2015-2030, adoptat în cadrul celei de a treia Conferințe mondiale a ONU de la Sendai din 18 martie 2015, Agenda de acțiune de la Addis Abeba a celei de a treia Conferințe internaționale privind finanțarea pentru dezvoltare, adoptată la Addis Abeba la 13-16 iulie 2015, angajamentele asumate în cadrul Summitului umanitar mondial de la Istanbul din 23-24 mai 2016, precum și Noua agendă urbană, adoptată în cadrul Conferinței ONU privind locuințele și dezvoltarea urbană durabilă (Habitat III) de la Quito din 20 octombrie 2016 (denumită în continuare „Noua agendă urbană”) și solicitând punerea rapidă în aplicare a acestora;

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul de a depăși provocările globale prin promovarea dezvoltării durabile în dimensiunile sale economice, sociale și de mediu, contribuind la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă (denumite în continuare „ODD”) și a Țintelor Agendei 2030;

AFIRMÂNDU-ȘI angajamentul de a consolida cooperarea în domeniul justiției, drepturilor omului, libertății și securității;

RECUNOSCÂND avantajele reciproce ale cooperării consolidate în domeniul educației, al culturii, al cercetării și inovării și în alte domenii de interes comun;

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul de a promova comerțul internațional astfel încât să contribuie la dezvoltarea durabilă în dimensiunile sale economice, sociale și de mediu, prin parteneriate care să implice toate părțile interesate relevante, inclusiv societatea civilă și sectorul privat, și de a pune în aplicare prezentul acord în conformitate cu legislația proprie și cu angajamentele internaționale în materie de muncă și de mediu;

RECUNOSCÂND importanța consolidării relațiilor lor economice, comerciale și de investiții și a promovării liberalizării comerțului și a investițiilor între ele, pentru a genera creștere economică, a crea noi oportunități pentru lucrători și comunitățile de afaceri ale fiecărei părți, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii;

RECUNOSCÂND că prezentul acord contribuie la creșterea bunăstării consumatorilor și la asigurarea unui nivel ridicat de trai și de protecție a consumatorilor;

ÎNCURAJÂND întreprinderile care își desfășoară activitatea pe teritoriul lor sau sub jurisdicția lor să respecte orientările și principiile responsabilității sociale a întreprinderilor recunoscute la nivel internațional, inclusiv Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale, și să aplice cele mai bune practici de comportament responsabil în afaceri;

RECUNOSCÂND că dispozițiile prezentului acord mențin dreptul părților de reglementare pe teritoriul lor în conformitate cu legislația internă și flexibilitatea părților de a atinge obiective de politică legitime, cum ar fi sănătatea publică, siguranța, mediul, morala publică și promovarea și protejarea diversității culturale, printre altele;

RECUNOSCÂND importanța transparenței, a bunei guvernante și a statului de drept în comerțul și investițiile internaționale, în avantajul tuturor părților interesate;

DECISE să contribuie la dezvoltarea armonioasă și la expansiunea comerțului și a investițiilor internaționale prin înlăturarea obstacolelor din calea acestora prin intermediul prezentului acord și să evite crearea de noi bariere în calea comerțului și a investițiilor între părți de natură să reducă avantajele care decurg din prezentul acord;

LUÂND ACT de faptul că, în cazul în care părțile decid, în cadrul prezentului acord, să încheie acorduri specifice în spațiul de libertate, securitate și justiție, care pot fi încheiate de către Uniune în temeiul titlului V din partea a treia din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”), dispozițiile acestor acorduri specifice viitoare nu ar fi obligatorii pentru Irlanda, cu excepția cazului în care Uniunea, în același timp cu Irlanda în ceea ce privește relațiile lor bilaterale anterioare, notifică Mexicului faptul că Irlandei îi revin obligații în temeiul acestor acorduri specifice viitoare ca parte a Uniunii, în conformitate cu Protocolul nr. 21 privind poziția Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană („TUE”) și la TFUE. În mod similar, orice măsuri interne ulterioare care ar putea fi adoptate de Uniune în temeiul titlului V din partea a treia din TFUE pentru a pune în aplicare prezentul acord nu ar fi obligatorii pentru Irlanda, cu excepția cazului în care aceasta își comunică intenția de a participa la astfel de măsuri sau de a le accepta, în conformitate cu Protocolul nr. 21. Luând act, de asemenea, de faptul că astfel de acorduri specifice viitoare sau măsuri interne ulterioare ale Uniunii s-ar încadra în domeniul de aplicare al Protocolului nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la TUE și TFUE,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

PARTEA I¹

DISPOZIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1

Obiectivele acordului

Obiectivele prezentului acord sunt:

- (a) să stabilească un parteneriat strategic consolidat, să consolideze dialogul politic, să aprofundeze și să intensifice cooperarea cu privire la chestiuni de interes reciproc;
- (b) să încurajeze intensificarea comerțului și a investițiilor între părți prin extinderea și diversificarea relațiilor lor economice și comerciale, ceea ce ar trebui să contribuie la o creștere economică mai semnificativă și mai durabilă și la îmbunătățirea calității vieții.

¹ Atunci când o dispoziție din prezenta parte conține o trimitere la o altă dispoziție din prezentul acord, trimiterea respectivă se referă la o altă dispoziție din prezenta parte, cu excepția cazului în care, în mod explicit, se indică altfel.

ARTICOLUL 2

Principii generale

- (1) Respectarea principiilor democratice, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale prevăzute în Declarația universală a drepturilor omului și în alte instrumente internaționale relevante din domeniul drepturilor omului la care părțile au aderat, precum și respectarea principiului statului de drept stau la baza politicilor interne și internaționale ale ambelor părți și constituie un element esențial al prezentului acord.
- (2) Părțile își confirmă sprijinul ferm pentru principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite (denumită în continuare „ONU”).
- (3) Părțile împărtășesc opinia potrivit căreia proliferarea armelor de distrugere în masă și a vectorilor purtători ai acestora, atât către actorii statali, cât și către cei nestatali reprezintă o amenințare majoră la adresa stabilității și securității internaționale.
- (4) Părțile recunosc că circulația necontrolată a armelor convenționale reprezintă o amenințare la adresa păcii, a securității și a stabilității internaționale și regionale și recunosc, de asemenea, necesitatea de a coopera pentru a asigura transferul responsabil de arme convenționale.
- (5) Părțile își reafirmă angajamentul față de promovarea dezvoltării durabile în toate dimensiunile sale, ceea ce va contribui la atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă convenite la nivel internațional, precum și față de cooperarea în vederea abordării provocărilor globale în materie de mediu.

(6) Părțile își confirmă angajamentul față de egalitatea de gen și de capacitatea femeilor.

(7) Părțile își reafirmă angajamentul față de combaterea discriminării indiferent de motivul acesteia, inclusiv a discriminării pe criterii de gen, origine rasială sau etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

(8) Părțile își confirmă angajamentul de a pune în aplicare prezentul acord pe baza valorilor comune, inclusiv a principiilor dialogului, respectului reciproc, parteneriatului egal, multilateralismului, cooperării și respectării dreptului internațional.

PARTEA II²

DIALOG POLITIC ȘI COOPERARE

CAPITOLUL 1

DIALOGUL POLITIC, PACEA ȘI SECURITATEA INTERNAȚIONALĂ

ARTICOLUL 1.1

Dialogul politic

- (1) Părțile își consolidează dialogul politic și cooperarea la toate nivelurile, prin schimburi și consultări cu privire la chestiuni bilaterale, regionale, biregionale, internaționale și multilaterale.
- (2) Dialogul politic vizează:
 - (a) promovarea dezvoltării relațiilor bilaterale și consolidarea parteneriatului strategic;
 - (b) consolidarea cooperării cu privire la provocări și chestiuni regionale, biregionale și internaționale.

² Atunci când o dispoziție din prezenta parte conține o trimitere la o altă dispoziție din prezentul acord, trimiterea respectivă se referă la o altă dispoziție din prezenta parte, cu excepția cazului în care, în mod explicit, se indică altfel.

(3) Dialogul politic dintre părți poate avea loc sub următoarele forme, după cum se stabilește de comun acord:

- (a) consultări, reuniuni și vizite la nivel înalt;
- (b) consultări, reuniuni și vizite la nivel ministerial;
- (c) reuniuni periodice ale înalților funcționari, inclusiv un dialog politic la nivel înalt;
- (d) dialoguri sectoriale cu privire la chestiuni de interes comun;
- (e) vizite reciproce ale delegațiilor și alte contacte între Congresul Mexicului și Parlamentul European;
- (f) orice altă formă convenită de părți.

ARTICOLUL 1.2

Principiile democratice, drepturile omului și statul de drept

(1) Părțile cooperează în ceea ce privește promovarea și protecția drepturilor omului, inclusiv cu privire la ratificarea și punerea în aplicare a instrumentelor internaționale referitoare la drepturile omului, precum și în ceea ce privește consolidarea principiilor democratice și a statului de drept, promovarea egalității de gen și combaterea discriminării sub toate formele sale.

- (2) Această cooperare poate include:
- (a) promovarea unui dialog temeinic și amplu pe teme legate de drepturile omului;
 - (b) sprijinirea elaborării și a punerii în aplicare a unor planuri naționale de acțiune privind drepturile omului;
 - (c) promovarea drepturilor omului, inclusiv prin educație și cooperare;
 - (d) consolidarea instituțiilor naționale și regionale cu atribuții în domeniul drepturilor omului;
 - (e) consolidarea cooperării cu organismele ONU de monitorizare a tratatelor din domeniul drepturilor omului și a procedurilor speciale ale Consiliului pentru Drepturile Omului pentru punerea în aplicare a recomandărilor acestora;
 - (f) consolidarea cooperării în cadrul instituțiilor ONU cu atribuții în domeniul drepturilor omului și al forurilor regionale și multilaterale relevante;
 - (g) consolidarea capacității părților de a aplica principii și practici democratice;
 - (h) consolidarea bunei guvernante, independente și transparente la nivel local, național, regional și mondial, promovarea responsabilității și a transparenței instituțiilor și sprijinirea participării cetățenilor și a implicării societății civile;
 - (i) colaborarea și coordonarea, după caz, inclusiv în țările terțe, în vederea consolidării principiilor democratice, a drepturilor omului și a statului de drept;

- (j) promovarea universalității tratatelor internaționale privind drepturile omului și încurajarea altor state să își îndeplinească obligațiile din acest domeniu;
- (k) depunerea de eforturi pentru a preveni impunitatea în cazul încălcării drepturilor omului.

ARTICOLUL 1.3

Egalitatea de gen și capacitatea femeilor, pacea,

securitatea și dezvoltarea durabilă

(1) Părțile promovează egalitatea de gen și capacitatea femeilor. Părțile recunosc necesitatea egalității de gen și a capacității femeilor și a fetelor ca o condiție prealabilă pentru realizarea deplină a unei dezvoltări durabile și favorabile incluziunii, a democrației și a securității. Părțile analizează noi mecanisme de cooperare și sinergiile potențiale dintre politicile și inițiativele lor, în conformitate cu standardele și angajamentele internaționale, cum ar fi Convenția asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 18 decembrie 1979 (CEDAW), recomandările generale formulate de Comitetul ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor, Agenda 2030, Rezoluția 1325 (2000) a Consiliului de Securitate al ONU și rezoluțiile ulterioare ale Consiliului de Securitate al ONU cu privire la femei, pace și securitate.

- (2) Această cooperare poate include:
- (a) promovarea integrării eficace a perspectivei de gen;
 - (b) sprijinirea elaborării și a punerii în aplicare a unui plan național de acțiune privind Rezoluția 1325 (2000) a Consiliului de Securitate al ONU;
 - (c) promovarea participării și a deținerii unui rol de lider în politică de către femei, precum și a accesului acestora la o educație de calitate, a emancipării lor economice și a rolului lor de lider în sectorul economic, precum și a participării lor sporite la forța de muncă;
 - (d) consolidarea instituțiilor naționale și regionale prin măsuri specifice de abordare și gestionare a chestiunilor legate de violența împotriva femeilor și a fetelor, inclusiv prevenirea și protecția împotriva violenței sexuale și de gen, mecanisme de investigare și de responsabilizare, sprijin pentru victime și promovarea unor condiții de siguranță și securitate pentru femei;
 - (e) consolidarea activă a protecției drepturilor omului în ceea ce privește femeile, inclusiv împotriva oricărui tip de discriminare și de violență împotriva acestora, și asigurarea accesului lor la justiție;
 - (f) consolidarea cooperării cu organismele relevante ale ONU și cu alte organizații internaționale;
 - (g) promovarea activă a analizei de gen și integrarea sistematică a perspectivei de gen în toate aspectele legate de pace și securitate, asigurând în același timp rolul de lider al femeilor și participarea semnificativă a acestora la procesele de pace, la eforturile de mediere, la soluționarea conflictelor și consolidarea păcii, precum și la misiunile și operațiunile civile și militare.

ARTICOLUL 1.4

Combaterea proliferării armelor de distrugere în masă

(1) Părțile consideră că proliferarea armelor de distrugere în masă și a vectorilor acestora, atât către actorii statali, cât și către cei nestatali reprezintă una dintre cele mai serioase amenințări la adresa stabilității și securității internaționale. Prin urmare, părțile cooperează și contribuie la combaterea proliferării armelor de distrugere în masă și a vectorilor purtători ai acestora prin respectarea deplină și punerea în aplicare la nivel național a obligațiilor care le revin în temeiul tratatelor și acordurilor internaționale privind dezarmarea și neproliferarea și al altor obligații internaționale relevante. Părțile convin că această dispoziție reprezintă un element esențial al prezentului acord.

(2) Părțile cooperează și contribuie la combaterea proliferării armelor de distrugere în masă și a vectorilor purtători ai acestora prin:

- (a) luarea de măsuri în vederea semnării sau a ratificării instrumentelor internaționale relevante ori a aderării la acestea, după caz, și în vederea punerii în aplicare pe deplin a acestora;
- (b) instituirea și menținerea unui sistem eficace de control al exporturilor naționale, care să controleze atât exporturile, cât și tranzitul mărfurilor legate de armele de distrugere în masă (ADM), inclusiv un control al utilizării finale legate de ADM a tehnologiilor cu dublă utilizare, și sancțiuni eficace pentru încălcarea controalelor exporturilor.

(3) Părțile instituie un dialog politic periodic care să însoțească și să consolideze aceste elemente.

ARTICOLUL 1.5

Armele de calibru mic și armamentul ușor și alte arme convenționale

- (1) Părțile recunosc că fabricarea, transferul și circulația ilicite de arme de calibru mic și armament ușor (SALW), inclusiv muniția, piesele și componentele aferente, precum și acumularea ilicită a acestora, gestionarea lor inefficientă, stocurile nesecurizate în mod corespunzător și răspândirea necontrolată a acestor arme reprezintă în continuare o amenințare gravă la adresa păcii și securității internaționale.
- (2) Părțile respectă și pun în aplicare pe deplin obligațiile care le revin în ceea ce privește combaterea comerțului ilicit cu SALW, inclusiv muniția, piesele și componentele aferente, asumate în temeiul acordurilor internaționale în vigoare și al rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU, precum și angajamentele asumate în cadrul altor instrumente internaționale aplicabile în acest domeniu, cum ar fi Programul de acțiune al ONU pentru prevenirea, combaterea și eradicarea comerțului ilicit cu arme de calibru mic și armament ușor sub toate aspectele sale.
- (3) Părțile recunosc importanța sistemelor de control intern pentru transferurile de arme convenționale, în conformitate cu standardele internaționale existente. Părțile recunosc importanța aplicării acestor controale într-un mod responsabil, pentru a contribui astfel la pacea, securitatea și stabilitatea internațională și regională, la reducerea suferinței umane, precum și la prevenirea deturnării armelor convenționale.

(4) Părțile pun în aplicare pe deplin Tratatul privind comerțul cu arme, adoptat la New York la 2 aprilie 2013 (denumit în continuare „TCA”), și cooperează în cadrul TCA, inclusiv în ceea ce privește promovarea universalizării TCA în toate statele membre ale ONU și a punerii în aplicare depline de către toate statele părți.

(5) Părțile cooperează și asigură coordonarea, complementaritatea și sinergia eforturilor lor de reglementare sau îmbunătățire a reglementării comerțului internațional cu arme convenționale și de prevenire, combatere și eradicare a comerțului ilicit cu arme convenționale, inclusiv cu muniție, piese și componente ale acestora.

(6) Părțile instituie un dialog politic periodic care să însoțească și să consolideze aspectele vizate de prezentul articol.

ARTICOLUL 1.6

Curtea Penală Internațională

(1) Părțile recunosc că cele mai grave infracțiuni care afectează comunitatea internațională nu trebuie să rămână nepedepsite și depun eforturi pentru a se asigura că aceste infracțiuni sunt anchetate și urmărite penal în mod eficace prin luarea de măsuri la nivel național și prin consolidarea cooperării internaționale, inclusiv cu Curtea Penală Internațională (denumită în continuare „CPI”).

(2) Părțile promovează ratificarea sau aderarea universală la Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (denumit în continuare „Statutul de la Roma”) și acționează în vederea punerii în aplicare efective la nivel intern a acestuia de către statele părți la CPI. Părțile fac schimb, după caz, de bune practici privind adoptarea de legi interne și iau măsuri pentru a proteja integritatea Statutului de la Roma.

ARTICOLUL 1.7

Combaterea terorismului

Părțile reafirmă importanța luptei împotriva terorismului și, în conformitate cu convențiile internaționale, cu rezoluțiile adoptate de Organizația Națiunilor Unite în acest domeniu, precum și cu legile și reglementările proprii, cooperează, de comun acord, în privința prevenirii și eradicării actelor teroriste. Părțile cooperează, în special:

- (a) în contextul punerii în aplicare depline și efective a Rezoluției 1373 (2001) a Consiliului de Securitate al ONU și a altor rezoluții ale ONU și instrumente internaționale relevante;
- (b) prin promovarea cooperării între statele membre ale ONU în vederea punerii în aplicare efective a Strategiei mondiale a ONU de combatere a terorismului, adoptată de Adunarea Generală a ONU la 8 septembrie 2006;

- (c) printr-un schimb de informații privind grupările teroriste și rețelele lor de sprijin, în conformitate cu dispozițiile legislației naționale și internaționale și
- (d) printr-un schimb de experiență cu privire la mijloacele și metodele utilizate pentru prevenirea și combaterea terorismului, inclusiv cu privire la chestiuni tehnice și la formare, precum și prin schimb de bune practici în domeniul prevenirii terorismului.

ARTICOLUL 1.8

Menținerea păcii și gestionarea crizelor

Părțile cooperează pentru promovarea păcii și a securității internaționale. Ele examinează posibilități de coordonare a activităților de gestionare a crizelor, inclusiv cooperarea în cadrul operațiilor de gestionare a crizelor.

ARTICOLUL 1.9

Securitatea cetățenilor

Părțile promovează dialogul și cooperarea în domeniul securității cetățenilor. Ele recunosc că securitatea cetățenilor are o dimensiune națională, transnațională, regională și biregională, ceea ce necesită un dialog și o cooperare mai ample.

CAPITOLUL 2

COOPERAREA ÎN CADRUL ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE ȘI REGIONALE

ARTICOLUL 2.1

Organizații internaționale

(1) Părțile promovează multilateralismul și cooperează prin schimburi de opinii și, după caz, prin coordonarea pozițiilor în cadrul organizațiilor și forurilor internaționale, printre care ONU și agențiile sale specializate, Organizația Mondială a Comerțului (denumită în continuare „OMC”), Grupul celor 20 (denumit în continuare „G20”) și Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (denumită în continuare „OCDE”).

(2) Părțile mențin mecanisme de consultare eficace în marja forurilor multilaterale. Ele mențin un dialog deschis și continuu în cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului, al Adunării Generale a ONU și, după caz și conform celor convenite de către părți, în cadrul altor organe și agenții specializate ale ONU.

ARTICOLUL 2.2

Organizații regionale

- (1) Părțile cooperează prin schimb de opinii cu privire la chestiuni de interes reciproc și, după caz, prin schimb de informații cu privire la pozițiile lor în organizațiile și forurile regionale și subregionale.
- (2) Părțile promovează dialogul și cooperarea biregionale, inclusiv în cadrul cooperării dintre Uniune și Comunitatea Statelor Latinoamericane și Caraibiene (denumită în continuare „CELAC”). Cooperarea poate să includă, după caz, sprijin pentru integrarea CELAC și consolidare comunitară.
- (3) Părțile promovează cooperarea în cadrul Alianței Pacificului, prin intermediul cadrului său pentru statele cu statut de observator.
- (4) Părțile promovează cooperarea regională și triunghiulară cu țările terțe, în principal în America Centrală și în Caraibi.

CAPITOLUL 3

LIBERTATE, SECURITATE ȘI JUSTIȚIE

ARTICOLUL 3.1

Cooperarea juridică și judiciară

(1) Părțile consolidează cooperarea existentă privind asistența judiciară reciprocă și extrădarea pe baza acordurilor internaționale relevante. Părțile consolidează mecanismele existente și, după caz, iau în considerare dezvoltarea de noi mecanisme pentru a facilita cooperarea internațională în acest domeniu. Această cooperare include luarea de măsuri în vederea semnării sau a ratificării instrumentelor internaționale relevante ori a aderării la acestea, după caz, și în vederea punerii în aplicare pe deplin a acestora, precum și o cooperare mai strânsă cu Eurojust.

(2) Părțile dezvoltă o cooperare judiciară în materie civilă și comercială, în special în ceea ce privește negocierea, ratificarea și aplicarea convențiilor multilaterale privind cooperarea judiciară în materie civilă, inclusiv a convențiilor Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat în domeniul cooperării judiciare și al litigiilor internaționale, precum și al protecției copilului.

ARTICOLUL 3.2

Aplicarea legii și prevenirea și combaterea corupției și

a criminalității organizate transnaționale

(1) Părțile cooperează și fac schimb de opinii cu privire la prevenirea și combaterea criminalității organizate transnaționale, a traficului de persoane, a introducerii ilegale de migranți, a traficului de arme de foc, inclusiv a muniției, pieselor și componentelor aferente, a infracțiunilor economice și financiare, a problemei drogurilor la nivel mondial, a corupției și a contrafacerii mijloacelor de plată în conformitate cu legislația proprie și cu obligațiile internaționale care le revin, inclusiv în ceea ce privește asistența judiciară reciprocă, schimbul de informații, de bune practici și de formare, precum și cu privire la recuperarea activelor sau a fondurilor provenite din activități infracționale.

(2) Părțile își continuă dialogul și cooperarea în materie de aplicare a legii, inclusiv prin cooperarea strategică cu Europol, precum și cooperarea lor judiciară strategică, inclusiv prin Eurojust și, după caz, cu alte instituții naționale și internaționale.

(3) Părțile se angajează să colaboreze în cadrul forurilor internaționale pentru a promova, după caz, aderarea la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, adoptată la 15 noiembrie 2000 prin Rezoluția ONU 55/25 (denumită în continuare „Convenția de la Palermo”) și a protocoloalelor la aceasta, precum și punerea în aplicare a acestora.

(4) Părțile promovează punerea în aplicare a Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, adoptată la 31 octombrie 2003 prin Rezoluția ONU 58/4, și sprijină mecanismul de evaluare a punerii în aplicare a Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, instituit de Conferința statelor părți la Convenția ONU împotriva corupției de la Doha, 9-13 noiembrie 2009 (denumit în continuare „mecanismul de evaluare a punerii în aplicare”), inclusiv prin aderarea la principiul transparenței și prin participarea societății civile la mecanismul de evaluare a punerii în aplicare.

(5) Părțile recunosc importanța combaterii corupției în comerțul și investițiile internaționale și, în acest scop, se angajează să respecte Protocolul privind prevenirea și combaterea corupției, anexat la prezentul acord.

ARTICOLUL 3.3

Migrație, azil și gestionarea frontierelor

(1) Părțile cooperează și fac schimb de experiență și de informații cu privire la chestiuni legate de migrație, în cadrul legilor, reglementărilor și competențelor proprii, inclusiv cu privire la migrația legală și ilegală, combaterea introducerii ilegale de migranți și a traficului de persoane, migrația și dezvoltarea, azilul, readmisia, integrarea, vizele, facilitarea migrației legale, controlul migrației și gestionarea frontierelor. Părțile fac schimb de bune practici privind protecția femeilor migrante și a copiilor migranți, în special a celor neînsoțiți, precum și a altor grupuri vulnerabile.

(2) Părțile cooperează pentru a preveni migrația ilegală, pentru a combate introducerea ilegală de migranți și traficul de persoane și pentru a promova migrația legală, desfășurată în condiții de siguranță și de ordine. În acest scop, în cadrul legilor și reglementărilor proprii:

- (a) Mexicul își readmite proprii cetățeni obligați să se întoarcă de pe teritoriul unui stat membru, la cererea statului respectiv și fără alte formalități, cu excepția cazului în care se prevede altfel printr-un acord specific;
- (b) fiecare stat membru își readmite proprii cetățeni obligați să se întoarcă de pe teritoriul Mexicului, la cererea Mexicului și fără alte formalități, cu excepția cazului în care se prevede altfel printr-un acord specific;
- (c) statele membre și Mexicul le furnizează propriilor cetățeni documente de călătorie adecvate în scopurile menționate la literele (a) și (b) sau acceptă utilizarea documentelor de călătorie ale Uniunii în scopul returnării;
- (d) părțile depun eforturi pentru a negocia un acord specific care să definească obligațiile privind readmisia cetățenilor, inclusiv mijloacele de probă privind cetățenia. Prin acordul respectiv se stabilesc condițiile de readmisie a cetățenilor țărilor terțe.

ARTICOLUL 3.4

Problema drogurilor la nivel mondial

- (1) Părțile cooperează în vederea asigurării unei abordări echilibrate și integrate cu privire la problemele provocate de droguri, pentru:
- (a) a-și uni eforturile în direcția punerii eficace în aplicare a recomandărilor operaționale ale sesiunii speciale din 2016 a Adunării Generale a ONU privind problema drogurilor la nivel mondial (UNGASS 2016);
 - (b) a elimina consecințele sanitare și sociale ale problemei drogurilor la nivel mondial, cu politici care să vizeze realizarea unei dezvoltări durabile, prin inițiative cuprinzătoare, bazate pe dovezi, menite să reducă cererea la toate nivelurile, care să cuprindă în special programe de prevenire, tratament, reabilitare și reintegrare socială;
 - (c) a investi în tratamente și în sensibilizarea sistemelor naționale de sănătate cu privire la răspunsurile în materie de sănătate publică la consumul de droguri;
 - (d) a consolida cercetarea epidemiologică și a îmbunătăți în continuare disponibilitatea sistematică și calitatea informațiilor statistice în toate domeniile legate de droguri;

- (e) a asigura o abordare în materie de sănătate publică prin care să se promoveze accesul la substanțele aflate sub control și disponibilitatea acestora în scopuri medicale și științifice, prevenind, în același timp, deturnarea lor către piața ilicită;
- (f) a reduce oferta, traficul și cererea de droguri ilicite și de substanțe psihoactive noi, inclusiv prin schimbul de informații și alte activități de cooperare, după caz;
- (g) a integra o perspectivă de gen și privind drepturile omului în toate politicile și programele în materie de droguri;
- (h) a încuraja aplicarea unor alternative la sancțiunile coercitive în cazul persoanelor care au comis infracțiuni la regimul drogurilor și de abuz de droguri;
- (i) a aborda deturnarea precursorilor chimici, a substanțelor chimice esențiale și a produselor sau preparatelor care le conțin, utilizate pentru producția ilicită de stupefiante, substanțe psihotrope și substanțe psihoactive noi.

(2) Părțile colaborează în vederea atingerii acestor obiective, inclusiv, atunci când este posibil, prin încurajarea țărilor terțe care nu au făcut deja acest lucru să ratifice și să pună în aplicare convențiile și protocoalele internaționale existente privind controlul drogurilor la care părțile au aderat. Părțile își întemeiază acțiunile pe legile și reglementările proprii aplicabile, pe principiile general acceptate în conformitate cu convențiile relevante ale ONU privind controlul drogurilor și pe recomandările prevăzute în documentul final al UNGASS 2016 intitulat „Angajamentul nostru comun de a aborda și a combate în mod eficient problema drogurilor la nivel mondial”, care reprezintă cel mai recent consens internațional privind politica mondială în materie de droguri, pentru a face bilanțul punerii în aplicare a angajamentelor asumate pentru abordarea și combaterea în comun a problemei drogurilor la nivel mondial, în special având în vedere data-țintă din 2019.

ARTICOLUL 3.5

Spălarea de bani și finanțarea terorismului

Părțile cooperează în scopul prevenirii și combaterii eficace a utilizării instituțiilor lor financiare și a întreprinderilor și profesiilor nefinanciare desemnate pentru spălarea produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni și pentru finanțarea terorismului. În acest scop, părțile fac schimb de informații în conformitate cu legislația proprie și cooperează pentru a asigura punerea în aplicare efectivă și deplină a recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională (denumit în continuare „GAFI”) și a altor standarde adoptate de organismele internaționale relevante care își desfășoară activitatea în acest domeniu. Această cooperare poate include, printre altele, recuperarea, sechestrarea, confiscarea, urmărirea, identificarea și returnarea activelor sau a fondurilor legate de produsele infracțiunii sau de finanțarea terorismului.

ARTICOLUL 3.6

Criminalitatea informatică

(1) Părțile recunosc faptul că criminalitatea informatică este o problemă la nivel mondial care necesită un răspuns la nivel mondial. Părțile își consolidează cooperarea pentru prevenirea și combaterea criminalității informatice prin schimbul de informații și de bune practici și tendințe, în conformitate cu legislația proprie și cu instrumentele juridice internaționale relevante privind criminalitatea informatică. Părțile colaborează, după caz, pentru a oferi asistență și sprijin altor state în ceea ce privește elaborarea unor legi, politici și practici eficace de prevenire și combatere a criminalității informatice.

(2) După caz, în conformitate cu legislația proprie, părțile fac schimb de informații, de experiență și de bune practici în domenii precum studiile și pregătirea profesională a anchetatorilor specializați în criminalitatea informatică, desfășurarea anchetelor în materie de criminalitate informatică și investigarea criminalistică digitală, punând accentul pe combaterea exploatării sexuale a copiilor și pe protejarea infrastructurii critice, cum ar fi sectorul financiar, energetic și al telecomunicațiilor, printre altele.

ARTICOLUL 3.7

Protecția datelor cu caracter personal

(1) Părțile recunosc importanța protejării drepturilor fundamentale la viață privată și la protecția datelor cu caracter personal. Părțile cooperează pentru a asigura respectarea acestor drepturi fundamentale, inclusiv în domeniul asigurării respectării legii și în contextul prevenirii și combaterii terorismului și a altor forme grave de criminalitate transfrontalieră.

(2) Părțile cooperează pentru a promova un nivel ridicat de protecție a datelor cu caracter personal. Cooperarea la nivel bilateral și multilateral poate include consolidarea capacităților, asistența tehnică, schimbul de informații și de expertiză, precum și cooperarea prin intermediul omologilor în materie de reglementare din cadrul organismelor internaționale stabiliți de comun acord de către părți.

ARTICOLUL 3.8

Politica de protecție a consumatorilor

Părțile recunosc importanța asigurării unui nivel ridicat de protecție a consumatorilor și, în acest scop, depun eforturi pentru a coopera în domeniul politicii de protecție a consumatorilor. Această cooperare poate implica, în măsura posibilului:

- (a) schimbul de informații cu privire la cadrele proprii de protecție a consumatorilor, inclusiv cu privire la legile în materie de protecție a consumatorilor, siguranța produselor de consum, măsurile reparației pentru consumatori și asigurarea respectării legislației privind protecția consumatorilor;
- (b) încurajarea dezvoltării asociațiilor independente de consumatori și a contactelor între reprezentanții consumatorilor.

ARTICOLUL 3.9

Protecția consulară

Mexicul acceptă ca autoritățile diplomatice și consulare ale oricărui stat membru al UE reprezentat să acorde protecție oricărui cetățean al unui stat membru al UE care nu are o reprezentanță permanentă în Mexic care să fie efectiv în măsură să ofere protecție consulară într-un anumit caz, în aceleași condiții precum cele prevăzute pentru cetățenii respectivului stat membru al UE.

ARTICOLUL 3.10

Gestionarea riscului de dezastre și protecția civilă

Părțile recunosc necesitatea gestionării riscurilor naționale și mondiale de producere a unor dezastre naturale sau provocate de om. Părțile își afirmă angajamentul comun de a îmbunătăți măsurile de prevenire, atenuare, pregătire, alertă timpurie, răspuns și redresare pentru a spori reziliența societăților și a infrastructurii lor și de a coopera, după caz, la nivel bilateral și multilateral pentru a îmbunătăți rezultatele gestionării riscurilor de dezastre la nivel mondial, aliniate la Cadrul de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre în perioada 2015-2030, în concordanță cu obiectivele de dezvoltare durabilă, cu Acordul de la Paris privind schimbările climatice (denumit în continuare „Acordul de la Paris”) și cu Noua agendă urbană.

CAPITOLUL 4

DEZVOLTARE DURABILĂ

ARTICOLUL 4.1

Dezvoltarea durabilă

(1) Părțile își reafirmă angajamentul de a realiza o dezvoltare durabilă, astfel cum este exprimat în Agenda 2030. Părțile recunosc că dezvoltarea durabilă pe termen lung necesită o creștere economică favorabilă incluziunii, bunăstare socială și utilizarea durabilă a resurselor naturale. Aceste trei dimensiuni sunt recunoscute ca fiind profund interconectate și consolidate reciproc.

(2) Părțile promovează dezvoltarea durabilă în cele trei dimensiuni ale sale – economică, socială și de mediu – într-un mod echilibrat, inclusiv utilizarea responsabilă și eficientă și gestionarea durabilă a resurselor naturale, în conformitate cu prioritățile și circumstanțele proprii, precum și sensibilizarea cu privire la costurile economice și sociale ale daunelor aduse mediului, la modelele nedurabile de producție și de consum și la impactul acestora asupra bunăstării umane.

(3) Părțile promovează dezvoltarea durabilă favorabilă incluziunii umane prin dialog, acțiuni comune, schimbul de bune practici, buna guvernare la toate nivelurile și mobilizarea resurselor financiare, utilizând în mod optim instrumentele financiare existente și explorând viabilitatea creării unor noi.

ARTICOLUL 4.2

Cooperarea pentru dezvoltare durabilă

(1) Principalul obiectiv al cooperării pentru dezvoltare este de a pune în aplicare Agenda 2030, din perspectiva sa multidimensională și centrată pe factorul uman, și de a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă. Principiile unei cooperări eficiente pentru dezvoltare, astfel cum sunt prezentate de Parteneriatul mondial pentru o cooperare eficientă în scopul dezvoltării, pe baza Declarației de la Paris privind eficacitatea ajutorului, adoptată în cadrul Forumului la nivel înalt privind eficacitatea ajutorului de la Paris din 2 martie 2005, și a Agendei pentru acțiune de la Accra, aprobată în cadrul Forumului la nivel înalt privind eficacitatea ajutorului de la Accra din 4 septembrie 2008, reprezintă instrumente importante pentru maximizarea impactului cooperării asupra dezvoltării.

(2) Părțile abordează provocările legate de realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă acordând prioritate nevoilor fiecărei părți și asumării responsabilității la nivel național, ținând seama de contextul regional și creând sinergii și parteneriate pentru dezvoltare cu o serie de părți interesate din domeniu, inclusiv cu societatea civilă, administrațiile locale, sectorul privat sau organizațiile non-profit. Recunoscând rolul central al guvernelor în promovarea dezvoltării, părțile cooperează, de asemenea, pentru a promova adoptarea în practicile sale de către sectorul privat, în special de către IMM-uri, a politicilor de dezvoltare durabilă.

(3) Părțile cooperează pentru a îmbunătăți treptat eficiența și durabilitatea utilizării resurselor la nivel mondial în modelele de consum și de producție, în conformitate cu cadrele internaționale convenite, și depun eforturi pentru a lua măsuri menite să disocieze creșterea economică de degradarea mediului.

(4) Părțile poartă un dialog politic periodic privind dezvoltarea durabilă și realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă, pe baza priorităților comune, pentru a spori calitatea și eficacitatea cooperării lor pentru dezvoltare, în conformitate cu principiile acceptate la nivel internațional ale eficacității ajutorului și dezvoltării.

(5) Părțile recunosc că integrarea conservării și a utilizării durabile a diversității biologice în planurile, programele și politicile sectoriale și transsectoriale din toate sectoarele relevante, precum și consolidarea cadrelor juridice, instituționale și de reglementare interne pot contribui la generarea unor efecte pozitive asupra diversității biologice și a serviciilor ecosistemice ale acestora, precum și la realizarea dezvoltării durabile. Ca atare, părțile cooperează pentru a include integrarea biodiversității în sectoarele relevante, după caz, pentru a intensifica eforturile de stopare a declinului biodiversității și de sporire a bunăstării umane.

(6) Părțile cooperează și desfășoară activități comune, inclusiv prin coordonare bilaterală în cadrul forurilor multilaterale relevante, precum și prin cooperare regională și triunghiulară, de preferință pe baza mecanismelor și inițiativelor existente, având în vedere dialogul lor privind dezvoltarea durabilă și angajamentul lor față de Agenda 2030. Domeniile de cooperare pot include:

- (a) punerea în aplicare a obiectivelor și a Țintelor incluse în obiectivele de dezvoltare durabilă;
- (b) protecția mediului, la toate nivelurile, inclusiv conservarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale;

- (c) schimbările climatice, reziliența, gestionarea riscurilor de dezastre și energia durabilă;
- (d) legătura dintre securitate și dezvoltare, inclusiv consolidarea stabilității și a securității, sprijinirea statului de drept, combaterea problemei drogurilor la nivel mondial și a criminalității organizate transnaționale;
- (e) creșterea favorabilă incluziunii și crearea de locuri de muncă;
- (f) guvernanța, inclusiv consolidarea guvernanței fiscale, economice, de mediu și sociale;
- (g) educația, inclusiv învățământul superior, formarea tehnică și profesională, consolidarea capacităților, inovarea și schimburile în aceste domenii și
- (h) strategii de participare a sectorului privat.

(7) Părțile continuă să dezvolte activități de cooperare triunghiulară pentru a sprijini țările terțe în punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă, inclusiv țările cel mai puțin dezvoltate și alte țări în curs de dezvoltare aflate în situații de vulnerabilitate, cum ar fi statele insulare mici în curs de dezvoltare (SIDS). În acest sens, părțile analizează modalități de implicare inovatoare, inclusiv pentru țările în curs de dezvoltare mai avansate, după caz. Cooperarea triunghiulară constă în sprijinirea unor strategii adaptate și a acțiunilor stabilite de comun acord pe baza nevoilor țărilor terțe. În acest scop, părțile dezvoltă activități de cooperare coordonate, de exemplu de asistență tehnică, formare, consolidare a capacităților, schimb de cunoștințe și alte forme de cooperare definite în comun între părți și cu țara terță beneficiară.

- (8) Această cooperare poate fi realizată, printre altele, prin:
- (a) consolidarea capacităților și schimb de cunoștințe prin cursuri de formare, ateliere și seminare, schimburi de experți, studii și cercetări comune;
 - (b) mobilizarea de resurse financiare prin operațiuni de finanțare mixtă în parteneriat cu Banca Europeană de Investiții și cu alte instituții europene de finanțare a dezvoltării care sunt eligibile;
 - (c) luarea în considerare a altor forme de finanțare a dezvoltării, după caz, cu accent pe mecanismele de finanțare inovatoare, cum ar fi cooperarea triunghiulară și
 - (d) schimbul de informații privind cele mai bune practici în materie de eficacitate a dezvoltării.
- (9) Părțile colaborează pentru a consolida responsabilitatea și transparența, punând accentul pe îmbunătățirea rezultatelor în materie de dezvoltare, și cooperează pentru a consolida sistemele naționale în vederea furnizării de servicii durabile și a integrării considerentelor de gen în toate programele și instrumentele.
- (10) Cooperarea pentru dezvoltare se desfășoară în conformitate cu principiile și politicile relevante convenite la nivel internațional la care au aderat ambele părți.

ARTICOLUL 4.3

Agenda urbană durabilă

Părțile cooperează în ceea ce privește punerea în aplicare a politicilor de promovare a așezărilor urbane durabile, inclusiv a celor derivate din Noua agendă urbană, care vizează dezvoltarea unor orașe și așezări umane în care toate persoanele să se poată bucura de egalitatea în drepturi și egalitatea de șanse, precum și de libertățile lor fundamentale, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă și cu țintele, în special cu obiectivul 11: „Dezvoltarea unor orașe și așezări umane deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile”.

ARTICOLUL 4.4

Elaborarea de politici regionale și urbane

- (1) Părțile recunosc importanța politicilor de promovare a unei dezvoltări teritoriale și urbane echilibrate și durabile ca mijloc de a contribui în mod eficace la punerea în aplicare a obiectivelor Agendei 2030 și ale Noii agende urbane.
- (2) Părțile promovează cooperarea și parteneriatul cu implicarea tuturor actorilor-cheie din domeniul dezvoltării regionale și teritoriale și al dezvoltării urbane durabile, în special în ceea ce privește modalitățile de abordare a provocărilor teritoriale și urbane într-un mod integrat și cuprinzător.
- (3) Părțile dezvoltă, ori de câte ori este posibil, oportunități concrete de cooperare interregională și interurbană în scopul găsirii unor soluții durabile la provocările regionale și urbane, pentru a îmbunătăți consolidarea capacităților prin schimburi de experiență și de practici, precum și prin învățare reciprocă.

CAPITOLUL 5

MEDIU, SCHIMBĂRI CLIMATICE ȘI ENERGIE

ARTICOLUL 5.1

Mediul

(1) Părțile recunosc necesitatea de a proteja, conserva, reface și gestiona în mod durabil resursele naturale și diversitatea biologică, inclusiv solul, terenurile, pădurile, apa, oceanele, mările și resursele marine, ca bază pentru o dezvoltare durabilă care să îndeplinească nevoile generațiilor actuale și viitoare.

(2) Părțile recunosc importanța guvernantei mondiale în materie de mediu și a normelor internaționale, inclusiv a acordurilor multilaterale de mediu, pentru abordarea provocărilor de interes comun în materie de mediu. Fiecare parte își reafirmă angajamentul de a pune în aplicare acordurile multilaterale de mediu la care este parte.

(3) Părțile își consolidează cooperarea în domeniile prioritare stabilite de comun acord privind protecția mediului, conservarea, utilizarea responsabilă și eficientă și gestionarea durabilă a resurselor naturale, precum și privind integrarea aspectelor de mediu în toate sectoarele cooperării, inclusiv în context internațional și regional. Aceste domenii prioritare pot include:

- (a) promovarea bunei guvernante în materie de mediu, inclusiv a dialogului politic și a unor domenii de cooperare precum punerea în aplicare a rezoluțiilor Adunării ONU pentru Mediu și a acordurilor multilaterale de mediu, precum și promovarea respectării legislației în domeniul mediului;
- (b) identificarea priorităților bilaterale și promovarea schimbului de informații și de expertiză tehnică, a transferului de tehnologie și de cunoștințe, precum și a celor mai bune practici în domenii precum:
 - (i) punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației de mediu;
 - (ii) creșterea verde, inclusiv consumul și producția durabile, utilizarea eficientă a resurselor, economia circulară și finanțarea verde;
 - (iii) integrarea biodiversității în sectorul economic și cel al producției;
 - (iv) protecția, conservarea și gestionarea durabilă a pădurilor;

- (v) protecția, conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității, inclusiv cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor acestora, evaluarea lor și alte instrumente economice pentru protecția biodiversității, precum și accesul la resursele genetice și distribuirea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din utilizarea acestora;
- (vi) degradarea terenurilor și deșertificarea;
- (vii) prevenirea și combaterea recoltării ilegale a speciilor sălbatice de faună și floră, a resurselor forestiere și genetice și a comerțului ilegal cu acestea, precum și sprijinirea comerțului legal durabil și trasabil cu acestea;
- (viii) buna gestionare a substanțelor chimice și a deșeurilor;
- (ix) managementul integrat al resurselor de apă (denumit în continuare „MIRS”), politica privind aerul și solul;
- (x) conservarea și gestionarea mediului costier și marin și economia albastră durabilă;
- (xi) desemnarea, reprezentativitatea, gestionarea eficace și conectivitatea zonelor protejate, precum și alte măsuri eficace de conservare (AMEC) bazate pe zone, inclusiv zonele marine protejate și
- (xii) colaborarea cu sectorul privat în domeniile menționate la prezentul punct, dacă este posibil.

ARTICOLUL 5.2

Schimbările climatice

- (1) Părțile recunosc că amenințarea urgentă pe care o reprezintă schimbările climatice necesită acțiuni colective pentru o dezvoltare cu emisii scăzute și rezilientă la schimbările climatice, precum și măsuri de adaptare.
- (2) Părțile recunosc importanța normelor și a acordurilor internaționale în domeniul schimbărilor climatice, în special a Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice, adoptată la New York la 9 mai 1992 (denumită în continuare „CCONUSC”), și a Acordului de la Paris, și subliniază că punerea lor în aplicare este ireversibilă și își reafirmă angajamentele asumate în temeiul acestor acorduri.
- (3) Părțile colaborează pentru a-și consolida cooperarea în cadrul CCONUSC, pentru a pune în aplicare Acordul de la Paris și contribuțiile lor stabilite la nivel național (denumite în continuare „CSN”), precum și pentru a invita alte țări să facă acest lucru și să își elaboreze strategiile de dezvoltare pe termen lung cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră.
- (4) Această cooperare poate include:
 - (a) facilitarea unor acțiuni suplimentare pentru a contribui la dezbaterile și la activitatea de elaborare a politicilor de la nivel național;
 - (b) sprijinirea unei dezvoltări economice cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în conformitate cu Acordul de la Paris;

- (c) extinderea CSN în politicile și măsurile sectoriale naționale care vizează transporturile, energia, infrastructura, urbanismul, utilizarea terenurilor și strategiile sectoriale de investiții, inclusiv integrarea proceselor de adaptare în strategiile sectoriale de dezvoltare;
- (d) sprijinirea dialogului de facilitare și definirea din timp a unor măsuri de revizuire a acțiunilor climatice în toate țările;
- (e) elaborarea agendei privind transparența în temeiul Acordului de la Paris, inclusiv dialogul în materie de politici și cooperarea în domenii prioritare stabilite de comun acord;
- (f) consolidarea altor procese, cum ar fi stabilizarea de către Organizația Aviației Civile Internaționale (denumită în continuare „OACI”) a emisiilor generate de aviația internațională la nivelurile din 2020, adoptarea și formularea „Strategiei cuprinzătoare referitoare la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră generate de nave” de către Organizația Maritimă Internațională (denumită în continuare „OMI”) sau reducerea treptată ambițioasă a hidrofluorocarburilor (denumite în continuare „HFC”) în temeiul Amendamentului la Protocolul de la Montreal privind substanțele care epuizează stratul de ozon, adoptat la Kigali la 15 octombrie 2016, inclusiv ratificarea acestuia și asigurarea punerii sale rapide în aplicare pentru a realiza o reducere treptată ambițioasă la nivel mondial a consumului și a producției de HFC;
- (g) promovarea politicilor și a programelor interne privind clima în cadrul Acordului de la Paris, inclusiv promovarea monitorizării emisiilor și a mecanismelor bazate pe piață și a celor care nu se bazează pe piață, a dezvoltării unei infrastructuri durabile și reziliente la schimbările climatice, a energiei din surse regenerabile, a eficienței energetice, a transportului durabil, precum și a celor care abordează efectele negative pe care le au asupra climei defrișările și degradarea pădurilor, a solului și a tuturor ecosistemelor;

- (h) consolidarea sinergiilor cu antreprenorii, organizațiile societății civile și autoritățile locale, care completează eforturile depuse de state;
- (i) participarea sectorului privat la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon;
- (j) promovarea unor măsuri bazate pe piață pentru introducerea tarifării carbonului și a principiului „poluatorul plătește”;
- (k) consolidarea dezvoltării și a implementării unor tehnologii viabile din punct de vedere comercial cu emisii scăzute și a altor tehnologii favorabile climei;
- (l) eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili și promovarea dezvoltării unei economii durabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon, de exemplu prin investiții în energiile regenerabile și în soluții eficiente din punct de vedere energetic;
- (m) consolidarea dialogului bilateral și a măsurilor privind adaptarea, atenuarea și mijloacele de punere în aplicare, inclusiv transferul de tehnologie, consolidarea capacităților și finanțarea;
- (n) promovarea luării în considerare a abordărilor transversale privind egalitatea de gen și tineretul în punerea în aplicare a Agendei 2030 și a Acordului de la Paris;
- (o) promovarea unor politici privind impactul schimbărilor climatice asupra resurselor de apă;

- (p) punerea în aplicare a Pactului de la Paris privind apa și adaptarea la schimbările climatice în bazinele râurilor, lacurilor și acviferelor, prezentat în cadrul Conferinței ONU privind schimbările climatice de la Paris din 2 decembrie 2015, precum și a Agendei de acțiune Lima-Paris lansată la Summitul privind clima de la New York din 23 septembrie 2014;
- (q) consolidarea sistemelor de cooperare pentru a asigura în viitor CSN mai ambițioase, ținând seama, în același timp, de procesul de evaluare la nivel global.

ARTICOLUL 5.3

Energia

- (1) Părțile recunosc importanța sectorului energetic pentru prosperitatea economică și pentru pacea și stabilitatea internațională și subliniază că transformarea sectorului energetic este esențială pentru atingerea obiectivelor stabilite în Agenda 2030 și în Acordul de la Paris. Acestea recunosc necesitatea de a îmbunătăți și a diversifica aprovizionarea cu energie (inclusiv prin promovarea energiilor regenerabile), de a promova inovarea, cercetarea, dezvoltarea și formarea resurselor umane, precum și de a crește eficiența energetică în vederea consolidării productivității energetice, a securității energetice și a energiei sigure, durabile și la prețuri accesibile. Părțile depun eforturi în vederea atingerii acestor obiective.
- (2) Părțile mențin schimburile de informații privind energia și colaborează la nivel bilateral, regional și multilateral pentru a promova piețe deschise și competitive, pentru a face schimb de bune practici, pentru a promova reglementarea transparentă, bazată pe date științifice și pentru a discuta domenii de cooperare în chestiuni legate de energie, de exemplu în cadrul forurilor, mecanismelor și inițiativelor internaționale.

CAPITOLUL 6

AGRICULTURĂ, AFACERI MARITIME ȘI PESCUIT

ARTICOLUL 6.1

Cooperarea în domeniul agriculturii și al dezvoltării rurale

Părțile cooperează, printre altele, în ceea ce privește:

- (a) politica agricolă și de dezvoltare rurală;
- (b) perspectivele pieței agricole;
- (c) gestionarea durabilă a resurselor naturale și acțiunile climatice;
- (d) agricultura durabilă și rezilientă prin promovarea sensibilizării cu privire la „Principiile pentru investiții responsabile în agricultură și în sistemele alimentare” și „Orientările voluntare privind guvernanta responsabilă a proprietății funciare, a locurilor de pescuit și a pădurilor în contextul securității alimentare naționale” ale Comitetului pentru securitatea alimentară mondială;
- (e) încurajarea dezvoltării rurale prin consolidarea capacităților cu privire la chestiuni legate de comerț, inclusiv a indicațiilor geografice ca drept de proprietate intelectuală;

- (f) agricultura ecologică;
- (g) cercetarea și inovarea;
- (h) organizarea și dezvoltarea unor procese de producție durabile în sectorul agroalimentar (agricultură și creșterea animalelor);
- (i) organizarea și dezvoltarea productivă a comunităților rurale;
- (j) securitatea alimentară;
- (k) prevenirea pierderilor ulterioare recoltării și a risipei de alimente;
- (l) cercetarea aplicată pentru producerea și gestionarea produselor agricole și de origine animală și
- (m) prelucrarea produselor agricole și alimentare.

ARTICOLUL 6.2

Afacerile maritime și pescuitul

- (1) Părțile recunosc importanța conservării și a gestionării durabile și responsabile a pescuitului, a acvaculturii și a altor activități maritime, precum și contribuția acestora la asigurarea unor oportunități economice, sociale și de mediu pentru generațiile prezente și viitoare.

- (2) Părțile își consolidează dialogul și cooperarea cu privire la chestiuni de interes reciproc în materie de pescuit și afaceri maritime.
- (3) Într-un mod compatibil cu obligațiile lor internaționale, părțile:
- (a) contribuie la îmbunătățirea sistemului global de guvernare a oceanelor, inclusiv prin eliminarea lacunelor în materie de reglementare și de punere în aplicare și prin promovarea ratificării și a punerii în aplicare a instrumentelor relevante în sectorul maritim și în cel al pescuitului împreună cu țările terțe;
 - (b) adoptă măsuri eficiente de monitorizare, control și supraveghere, cum ar fi programe de observare, programe de monitorizare a navelor, controlul transbordărilor, inspecțiile pe mare, măsurile de competență statului portului și sancțiunile conexe, care să vizeze conservarea stocurilor de pește și prevenirea pescuitului excesiv;
 - (c) mențin sau adoptă măsuri și cooperează pentru a combate pescuitul ilegal, nedeclarat și nereglementat (denumit în continuare „pescuit INN”), inclusiv, dacă este cazul, schimbul de informații cu privire la activitățile de pescuit INN în apele lor și punerea în aplicare a politicilor și măsurilor pentru a exclude produsele INN din fluxurile comerciale și operațiunile piscicole;
 - (d) cooperează cu organizațiile regionale de gestionare a pescuitului în care ambele părți sunt membri, observatori sau părți necontractante cooperante și, după caz, în cadrul acestor organizații, cu scopul de a asigura o bună guvernare, inclusiv prin susținerea și promovarea deciziilor bazate pe știință și respectarea unor astfel de decizii în respectivele organizații;

- (e) promovează dezvoltarea unor procese de producție sustenabile, caracterizate prin simț de răspundere față de mediu și competitive din punct de vedere economic, în industria de acvacultură de apă dulce și maritimă;
- (f) consolidează siguranța și securitatea oceanelor;
- (g) reduc presiunile asupra oceanelor, inclusiv prin combaterea deșeurilor marine;
- (h) promovează amenajarea spațiului maritim și a managementului integrat al zonelor costiere;
- (i) sprijină cercetarea marină și biotehnologia și
- (j) fac schimb de bune practici privind dezvoltarea durabilă a sectorului maritim și desfășoară activități economice de interes reciproc pentru părți, legate, de exemplu, de energia oceanică și de turismul costier și maritim.

CAPITOLUL 7

POLITICA ECONOMICĂ

ARTICOLUL 7.1

Politicile macroeconomice

Părțile consolidează dialogul dintre autoritățile lor cu privire la politicile și tendințele macroeconomice și promovează schimbul de informații și de opinii cu privire la acestea.

ARTICOLUL 7.2

Întreprinderile și industria, inclusiv întreprinderile mici și mijlocii

(1) Părțile promovează un mediu favorabil pentru dezvoltarea și îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii (denumite în continuare „IMM-uri”) și promovează cooperarea orizontală în domeniul politicii industriale, după caz. Această cooperare constă în:

- (a) promovarea contactelor între operatorii economici, încurajarea investițiilor comune și crearea de întreprinderi comune și de rețele de informare prin programele orizontale existente;

- (b) schimburi de informații și de experiență privind crearea condițiilor-cadru prin care IMM-urile să devină mai competitive și privind procedurile legate de constituirea IMM-urilor;
 - (c) facilitarea activităților desfășurate de IMM-uri din ambele părți;
 - (d) schimburi de informații și de bune practici cu privire la industria 4.0 și
 - (e) promovarea responsabilității și a răspunderii sociale a întreprinderilor și încurajarea practicilor comerciale responsabile, inclusiv consumul și producția durabile.
- (2) Părțile facilitează activitățile de cooperare relevante stabilite de sectorul privat.

ARTICOLUL 7.3

Mediul de afaceri și drepturile omului

Părțile promovează responsabilitatea socială a întreprinderilor, în conformitate cu standardele internaționale relevante, cum ar fi Principiile directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului, Orientările OCDE pentru întreprinderile multinaționale și Orientările OCDE privind diligența necesară pentru o conduită responsabilă în afaceri, la nivel național, și încurajează consolidarea capacităților și schimbul de experiență la nivel internațional.

ARTICOLUL 7.4

Materii prime

- (1) Părțile recunosc că o abordare transparentă, bazată pe piață, este cea mai bună modalitate de a crea un mediu favorabil investițiilor în producția și comerțul cu materii prime.
- (2) Părțile promovează cooperarea cu privire la chestiuni legate de materiile prime în contexte regionale sau multilaterale relevante sau prin intermediul dialogului bilateral la cererea oricăreia dintre părți, pe baza intereselor reciproce. Această cooperare urmărește să elimine barierele din calea comerțului cu materii prime în astfel de contexte, să consolideze un cadru mondial bazat pe norme pentru comerțul cu materii prime, să promoveze transparența pe piețele mondiale ale materiilor prime și să contribuie la dezvoltarea durabilă.
- (3) Această cooperare poate include schimburi de informații cu privire la:
 - (a) cerere și ofertă, chestiuni bilaterale privind comerțul și investițiile, precum și chestiuni legate de comerțul internațional;
 - (b) barierele tarifare și netarifare din calea comerțului cu materii prime și a serviciilor și investițiilor legate de materiile prime;
 - (c) cadrele de reglementare ale fiecărei părți;
 - (d) tehnologiile aplicate proceselor de producție și utilizării materiilor prime și
 - (e) cele mai bune practici privind dezvoltarea durabilă a industriilor miniere, inclusiv politica privind minereurile, amenajarea teritoriului, procedurile de autorizare, transparența și guvernanta.

ARTICOLUL 7.5

Statistici

Părțile cooperează în domeniul statisticilor, în special prin promovarea activă a schimbului de bune practici. Această cooperare poate include:

- (a) creșterea participării la reuniunile internaționale la nivel înalt pe teme de interes reciproc;
- (b) armonizarea metodologiilor statistice pentru a îmbunătăți comparabilitatea datelor și
- (c) producerea și diseminarea de statistici oficiale și elaborarea de indicatori.

ARTICOLUL 7.6

Transporturi

(1) Părțile cooperează și își consolidează dialogul în toate domeniile relevante ale politicii în materie de transporturi, inclusiv ale politicii integrate din domeniul transporturilor, în vederea îmbunătățirii circulației mărfurilor și pasagerilor, a promovării siguranței și securității maritime și aeriene și a protecției mediului, precum și în vederea creșterii eficienței sistemelor lor de transport.

- (2) Această cooperare și acest dialog pot cuprinde:
- (a) schimburi de informații și de bune practici cu privire la politicile proprii în domeniul transporturilor;
 - (b) consolidarea relațiilor în domeniul aviației dintre Mexic și Uniune, avându-se în vedere inclusiv posibilitatea de a încheia un acord specific în domeniul aviației;
 - (c) promovarea obiectivelor obținerii accesului nerestricționat pe piețele și la schimburile comerciale maritime internaționale, pe baza unei concurențe echitabile și pe o bază comercială;
 - (d) facilitarea transportului maritim, a lanțurilor logistice și a transportului multimodal pentru a spori competitivitatea și relațiile economice;
 - (e) promovarea aspectelor legate de mediu în domeniul transporturilor;
 - (f) facilitarea dialogului la nivel de experți și a cooperării în cadrul forurilor internaționale din domeniul transporturilor și
 - (g) sprijinirea fluxului electronic transfrontalier de informații în scopul promovării unui mediu dinamic pentru servicii de transport eficace și eficiente din punctul de vedere al costurilor.

CAPITOLUL 8

EDUCAȚIE, CULTURĂ ȘI CHESTIUNI SOCIALE

ARTICOLUL 8.1

Educație

Părțile promovează cooperarea și dialogul în domeniile relevante ale educației, inclusiv:

- (a) consolidarea învățământului superior și a educației și formării tehnice și profesionale;
- (b) creșterea mobilității studenților, cercetătorilor, personalului academic și administrativ din instituțiile de învățământ superior și
- (c) promovarea consolidării capacităților în instituțiile de învățământ superior, inclusiv îmbunătățirea mecanismelor de recunoaștere a calificărilor și a perioadelor de studiu în străinătate.

ARTICOLUL 8.2

Cultură

- (1) Părțile cooperează în cadrul forurilor internaționale relevante, în special al Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (denumită în continuare „UNESCO”), pentru a urmări obiective comune și a promova diversitatea culturală, inclusiv prin punerea în aplicare a Convenției asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale, adoptată de Conferința generală a UNESCO de la Paris din 20 octombrie 2005.
- (2) Părțile promovează o cooperare mai strânsă în sectoarele și industriile culturale și creative, inclusiv în ceea ce privește tehnologiile emergente și noi și mass-media audiovizuală, cu scopul de a asigura, printre altele, o mai bună înțelegere și cunoaștere reciprocă a culturilor lor.
- (3) Părțile promovează schimburile culturale și întreprind inițiative comune în diferite domenii culturale, făcând uz de cadrele de cooperare disponibile.
- (4) Părțile promovează cooperarea și inițiativele comune legate de crearea, promovarea și difuzarea conținutului digital în domeniul artistic și cultural într-un cadru juridic care recunoaște și apreciază activitatea creatorilor, ca modalitate de a îmbunătăți accesul universal la cultură și la componentele acesteia.

(5) Părțile încurajează dialogul intercultural între organizațiile societății civile ale fiecăreia, precum și între persoane.

(6) Părțile recunosc rolul pe care îl joacă cultura deopotrivă ca factor de stimulare și catalizator al dimensiunii economice, sociale și de mediu a prevenirii conflictelor și a dezvoltării durabile, ținând seama de faptul că industriile culturale și creative sunt vectori majori ai economiilor țărilor dezvoltate și în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL 8.3

Ocuparea forței de muncă și chestiuni sociale

(1) Părțile recunosc că îmbunătățirea nivelului de trai, crearea de locuri de muncă de calitate și promovarea muncii decente ar trebui să se afle în centrul politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă.

(2) Părțile respectă și promovează principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă stabilite în Declarația Organizației Internaționale a Muncii (denumită în continuare „OIM”) cu privire la principiile și drepturile fundamentale la locul de muncă, adoptată de Conferința Internațională a Muncii de la Geneva din 18 iunie 1998, precum și în convențiile OIM corespunzătoare la care părțile au aderat.

(3) Părțile își consolidează cooperarea în domeniul ocupării forței de muncă, al dialogului social și al afacerilor sociale și promovează schimburile de informații privind ocuparea forței de muncă, securitatea și sănătatea în muncă, aspectele legate de muncă și protecția socială.

ARTICOLUL 8.4

Schimbări tehnologice exponențiale

Părțile fac schimb de învățăminte și de bune practici pentru a aborda în mod eficace și cuprinzător impactul schimbărilor tehnologice exponențiale și al automatizării și implicațiile acestora asupra punerii în aplicare depline a obiectivelor de dezvoltare durabilă.

ARTICOLUL 8.5

Coeziunea și incluziunea socială

Părțile cooperează pentru a consolida coeziunea socială prin reducerea sărăciei sub toate formele sale, a inegalității și a excluziunii sociale în vederea realizării obiectivelor de dezvoltare durabilă la nivel mondial și a promovării unei globalizări echitabile, a ocupării integrale a forței de muncă și a asigurării de condiții de muncă decente pentru toate femeile și toți bărbații, inclusiv prin:

(a) consolidarea sistemelor de protecție socială;

- (b) încurajarea accesului egal și a nediscriminării în politicile sociale;
- (c) promovarea inovării pentru a aborda provocările sociale prin schimbul de informații privind cele mai bune practici și promovarea dialogului și a cercetării în acest sector și
- (d) promovarea solidarității economiei sociale pentru incluziune și combaterea sărăciei.

ARTICOLUL 8.6

Sănătate

- (1) Părțile cooperează în domeniul sănătății publice, inclusiv în ceea ce privește prevenția și promovarea sănătății, pentru a mări nivelul de siguranță oferit de sănătatea publică și pentru a promova acoperirea universală cu servicii de sănătate.
- (2) Această cooperare poate include:
 - (a) schimburi de informații și colaborare cu privire la chestiuni de interes reciproc;
 - (b) promovarea punerii în aplicare a acordurilor internaționale în domeniul sănătății și
 - (c) facilitarea schimburilor, a burselor și a programelor de formare în domeniile menționate la alineatul (1).

ARTICOLUL 8.7

Turism

(1) Părțile cooperează în domeniul turismului. Această cooperare vizează în primul rând îmbunătățirea schimbului de informații și de bune practici pentru a asigura dezvoltarea echilibrată și durabilă a turismului și pentru a sprijini crearea de locuri de muncă și dezvoltarea economică.

(2) Această cooperare se axează pe:

- (a) protejarea și optimizarea potențialului patrimoniului natural și cultural;
- (b) practici care încurajează turismul responsabil și respectarea comunităților locale;
- (c) schimbul de informații și de bune practici cu privire la acțiunile de dezvoltare a aptitudinilor și a competențelor în sectorul turismului;
- (d) promovarea schimbului de informații și a cooperării pentru industriile creative și inovarea în sectorul turismului și
- (e) schimbul de bune practici în vederea integrării principiilor durabilității, în special a biodiversității, în turism.

CAPITOLUL 9

CERCETAREA, INOVAREA ȘI ECONOMIA DIGITALĂ

ARTICOLUL 9.1

Cercetare și inovare

- (1) Părțile cooperează în domeniul cercetării științifice, al dezvoltării tehnologice și al inovării, pe baza interesului și a avantajului reciproc și în conformitate cu legislația proprie. Această cooperare vizează promovarea dezvoltării durabile, abordarea provocărilor societale globale, atingerea excelenței științifice, îmbunătățirea competitivității regionale, precum și consolidarea relațiilor dintre părți, astfel încât să contribuie la parteneriate de lungă durată. Părțile încurajează dialogul politic la nivel bilateral și regional și utilizează diferitele instrumente proprii, inclusiv acordurile de cooperare științifică și tehnologică, în mod complementar.
- (2) Părțile urmăresc:
- (a) îmbunătățirea condițiilor pentru mobilitatea cercetătorilor, a oamenilor de știință, a experților, a studenților și a antreprenorilor și pentru circulația transfrontalieră a materialelor și echipamentelor;

- (b) facilitarea accesului reciproc la programele, la infrastructurile și centrele de cercetare, la publicațiile și la datele științifice din domeniul științei, tehnologiei și inovării (denumit în continuare „STI”);
 - (c) intensificarea cooperării în domeniul cercetării prenormative și al standardizării și
 - (d) promovarea unor principii comune pentru atingerea unui nivel adecvat și eficace de protecție și de asigurare a respectării drepturilor de proprietate intelectuală în cadrul proiectelor de cercetare și inovare.
- (3) Părțile promovează următoarele activități care urmează să fie întreprinse de organizații guvernamentale, centre de cercetare publice și private, instituții de învățământ superior, agenții și rețele de inovare și alte părți interesate, inclusiv IMM-uri:
- (a) inițiative comune de sensibilizare cu privire la știință, tehnologie, inovare și programele de consolidare a capacităților, precum și oportunități de participare a fiecărei părți la programele celeilalte;
 - (b) reuniuni și ateliere comune care vizează schimbul de informații, de bune practici și identificarea unor domenii de cercetare comună;
 - (c) acțiuni comune de cercetare în domenii de interes reciproc;
 - (d) analiza și evaluarea recunoscută reciproc a cooperării științifice și a diseminării rezultatelor corespunzătoare.

ARTICOLUL 9.2

Economia digitală

(1) Părțile recunosc că tehnologiile informației și comunicațiilor (denumite în continuare „TIC”) sunt elemente esențiale ale vieții moderne și au o importanță vitală pentru a contribui la consolidarea informațiilor și a cunoștințelor în societate, în vederea unei dezvoltări economice, educaționale și sociale sporite. Părțile fac schimb de opinii cu privire la politicile proprii în acest domeniu.

(2) Această cooperare poate include:

- (a) schimburi de opinii cu privire la diferitele aspecte ale politicii privind piața unică digitală, în special cu privire la politicile și reglementările privind comunicațiile electronice, inclusiv accesul la serviciile în bandă largă, protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, guvernarea electronică, guvernarea deschisă, datele deschise, securitatea internetului, e-sănătatea și independența autorităților de reglementare;
- (b) promovarea TIC ca mijloace de promovare a dezvoltării economice, sociale și culturale, a incluziunii sociale și digitale și a diversității culturale, sublinierea spiritului antreprenorial și a activității colaborative participative, precum și stimularea conectivității în școli și dezvoltarea de rețele academice și de cercetare;
- (c) dezvoltarea interconectării și a interoperabilității rețelelor de cercetare, a infrastructurilor și a serviciilor de calcul și de date științifice, inclusiv a celor în context regional;

- (d) cooperarea în domeniul e-guvernării și al serviciilor de încredere, cum ar fi semnătura electronică și identificarea electronică (eID), cu accent pe schimbul de principii de politică, de informații și de bune practici privind utilizarea TIC pentru modernizarea administrației publice, promovarea unor servicii publice de înaltă calitate, îmbunătățirea eficienței organizaționale și gestionarea transparentă a resurselor publice;
- (e) schimburi de informații privind standardele, evaluarea conformității și omologarea de tip și
- (f) promovarea schimburilor și a programelor de formare a specialiștilor, în special a tinerilor profesioniști.